

СОВЕТ ВЕРХНЕУСЛОНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Тата Чыгыш д. (Б. с. Верхний Услон),
422670

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ СОВЕТЫ

Татарстан Республикасы,
Югары Ослан муниципаль районы,
422670

Тел: (84379) 2-15-09, факс: (84379) 2-13-09. E-mail: info@yoslan.ru, web@yoslan.ru

РЕШЕНИЕ

31.01.2022

с. Верхний Услон

КАРАР

№ 19-255

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы милкендә булган мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Граждан кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Уставы нигезендә,

Югары Ослан муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында нигезләмәне расларга. (1 нче кушымта)

2. "Муниципаль милеккә идарә итү тәртибе турында" 2009 елның 27 октябрэндәге 41-426 номерлы карарын (2010 елның 16 февралендәге 44-455 номерлы үзгәрешләре белән) үз көчләрен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Югары Ослан муниципаль районы Советының икътисадый үсеш, экология, табигый ресурслар һәм жир мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы

М.Г. Зиятдинов

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының 2022 елның 31 гыйнварындагы 19-255 номерлы карарына

1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

Россия Федерациясе Конституциясе,

Россия Федерациясе Граждан кодексы,

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон,

"Дәүләт һәм муниципаль милекне хосусыйлаштыру турында" 21.12.2001 ел, № 178-ФЗ Федераль закон,

"Дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләр турында" 14.11.2002 ел, № 161-ФЗ Федераль закон,

"Автоном учреждениеләр турында" 2006 елның 3 ноябрдәге 174-ФЗ номерлы Федераль закон,

"Көндәшлекне яклау турында" 2006 елның 26 июлдәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон,

"Россия Федерациясе субъектлары дәүләт милкендә яки муниципаль милектә булган һәм кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары арендага ала торган күчәмсез мөлкәтне читләштерү үзенчәлекләре һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында"гы 2008 елның 22 июлдәге 159-ФЗ номерлы Федераль закон,

"Муниципаль милектәге мөлкәтне бүлешүгә бәйле мәсьәләләрне хәл итү тәртибе турында" 2008 елның 6 августындагы 71-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы,

"Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы,

"Татарстан Республикасы Дәүләт милке белән идарә итү һәм эш итү турында" 2007 елның 26 июлдәге 35-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы,

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Уставы.

1.2. Нигезләмә Югары Ослан муниципаль районы (Алга таба - район) милкендә булган мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен, Югары Ослан муниципаль районы жирле үзидарә органнарының мөлкәт мөнәсәбәтләре өлкәсендә хокук һәм бурычларны тормышка ашыруда вәкаләтләрен билгели.

1.3. Әлеге Нигезләмә белән җайга салынмаган милек мөнәсәбәтләре, шул исәптән жирле бюджет акчалары, бюджеттан тыш фондлар, торак фонды, жир һәм башка табигый ресурслар белән идарә итү һәм эш итү үзенчәлекләре Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары, Югары Ослан муниципаль районы жирле үзидарә органнарының норматив актлары белән җайга салына.

1.4. Муниципаль милек белән идарә итү һәм аның белән эш итүнең төп бурычлары булып тора:

- 1) муниципаль милек белән нәтижәле идарә итү нигезендә Югары Ослан муниципаль районы бюджетының керемнәрен арттыру;
- 2) муниципаль мөлкәт структурасын оптимальләштерү;
- 3) муниципаль милекне район икътисадына инвестицияләр жәлеп итү инструменты буларак куллану;
- 4) муниципаль милекне файдалануның нәтижәлелеген арттыру.

1.5. Муниципаль милеккә Югары Ослан муниципаль районы территориясендәгә һәм аннан читтә урнашкан, дәүләт милкен бүлү нәтижәсендә муниципаль районга тапшырылган яисә граждән законнарында билгеләнгән башка нигездә сатып алынган барлык объектлар керә.

1.6. Муниципаль милек Югары Ослан муниципаль казнасыннан һәм муниципаль унитар предприятиеләргә хужалык алып бару, оператив идарә итү хокукында һәм муниципаль учреждениеләргә оператив идарә хокукында беркетелгән мөлкәттән тора.

1.7. Югары Ослан муниципаль районы милкендә булырга мөмкин:

- 1) жирле әһәмияттәгә мәсьәләләргә хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт;
- 2) федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очрақларда Югары Ослан муниципаль районы жирле үзидарә органнарына һәм Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетына (алга таба - Башкарма комитет) тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт;

3) Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы жирле үзидарә органнары һәм Югары Ослан муниципаль районы жирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары, муниципаль хезмәткәрләр, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәткәрләре эшчәнлеген тәэмин итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

4) федераль законнар белән жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән һәм жирле әһәмияттәгә мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләргә хәл итү өчен кирәкле мөлкәт;

5) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 17 статьясындагы 1 өлеше нигезендә жирле әһәмияттәгә мәсьәләләргә хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт.

1.8. Жирле әһәмияттәгә мәсьәләләргә хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәткә "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 50 статьясында каралган мөлкәт керә.

1.9. Муниципаль казнаны муниципаль унитар предприятиеләргә һәм учреждениеләргә хужалык алып бару, оператив идарә хокукында беркетелмәгән башка муниципаль милек тәшкил итә.

Районның муниципаль казнасы мөлкәте юридик һәм физик затларга хужалык алып бару, оператив идарәгә, арендага, түләүсез файдалануга, ышанычлы идарәгә, залог (ипотекага) тапшырыла, гамәлдәгә законнарда һәм әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә читләштерелә ала.

Муниципаль казна милке, гамәлдәгә законнарда билгеләнгән очрақларда, Югары Ослан муниципаль районы йөкләмәләре буенча түләттерү объекты булырга мөмкин.

2. Муниципаль милектәгә мөлкәткә карата милекченең вәкаләтләрен гамәлгә ашыру

2.1. «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлеге үз милкенә хужасы булып тора, үз милкенә ия булу, файдалану һәм эш итү хокукларын гамәлгә ашыра.

2.2. Югары Ослан муниципаль районының жирле үзидарә органнары үз компетенциясе чикләрендә муниципаль милеккә карата законнарға каршы килми һәм башка затларның, шул исәптән закон белән саклана торган хокукларын һәм мәнфәгатьләрен бозмый торган гамәлләр башкаралар:

1) муниципаль милекне Югары Ослан муниципаль районы муниципаль милкенән читләштерергә;

2) муниципаль милекне арендага, залога һәм башка ысуллар белән йөкләргә;

3) муниципаль милекне башка физик һәм юридик затлар милке белән берләштерергә;

4) муниципаль милекне ышанычлы идарәгә тапшырырга;

2.3. Югары Ослан муниципаль районы Советы компетенциясенә керә:

- Югары Ослан муниципаль районы милкендә булган мөлкәт белән идарә итү һәм идарә итү тәртибен билгеләү;

- муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәт күрсәтүләренә тарифларны билгеләү турында карарлар кабул итү тәртибен билгеләү;

- хосусыйлаштыру өчен тәкъдим ителә торган Югары Ослан муниципаль районының күчәмсез милек объектлары исемлеген раслау;

- Югары Ослан муниципаль районы милкендә булган мөлкәтне хосусыйлаштыруның фараз планын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслау;

- Югары Ослан муниципаль районы милкендә булган мөлкәтне биләү, алардан файдалану һәм эш итү мәсьәләләрен хәл итү буенча жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан вәкаләтләрнең үтәлешен контрольдә тотуны гамәлгә ашыру;

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2.4. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы муниципаль милкенә ия булу, файдалану һәм эш итү өчен вәкаләтле орган булып Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы (алга таба - вәкаләтле орган) тора.

Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты һәм «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлеге исемнен вәкаләтле орган Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм алар нигезендә кабул ителә торган район Советының норматив хокукый актлары нигезендә муниципаль милеккә ия, файдалана һәм аның белән эш итә.

Мөлкәт муниципаль милеккә кабул ителә һәм Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча, әгәр гамәлдәге законнарда һәм Югары Ослан муниципаль районы Советының норматив хокукый актларында башкача билгеләнмәгән булса, читләштерелә.

2.5. Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлеге исемнен:

1) муниципаль милек белән идарә итү өлкәсендә Югары Ослан муниципаль районы сәясәтенең төп юнәлешләрен билгели;

2) үз компетенциясе кысаларында муниципаль милек белән идарә итү һәм эш итү буенча карарлар кабул итә;

3) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Югары Ослан Республикасы Уставы нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2.6. Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет) компетенциясенә керә:

1) Югары Ослан муниципаль районы милкендә булган мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү;

2) билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне һәм башка оешмаларны төзү, үзгәртеп кору, бетерү, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчәнлегенең максатларын, шартларын, тәртибен билгеләү, аларның уставларын раслау, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләрен вазыйфага билгеләү һәм вазыйфадан азат итү;

3) физик һәм юридик затларга, Россия Федерациясе дөүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнарына һәм башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнарына муниципаль мөлкәтне Россия Федерациясе законнарында, Татарстан Республикасы законнарында каралган тәртиптә читләштереп алу, башка алыш-бирешләр башкару, район Советы карарлары белән муниципаль мөлкәтне вакытлыча яки даими файдалануга тапшыруны гамәлгә ашыру;

4) муниципаль милекне һәм жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру турында карарлар кабул итү;

5) жир кишәрлекләре белән эш итү, шул исәптән арендага бирү буенча карарлар кабул итү;

6) акцияләре Югары Ослан муниципаль районы милкендә булган ачык акционерлык жәмгыятьләре акционерларының хокукларын гамәлгә ашыру;

8) Югары Ослан муниципаль районы милкендә булган жирләрне планлаштыру, рациональ файдалану һәм саклау, сәнәгать жирләрен һәм башка билгеләнештәге авыл хужалыгы жирләренә күчерү;

9) Югары Ослан муниципаль районы территориясендә закон нигезендә жир кишәрлекләрен бирү һәм, шул исәптән сатып алу юлы белән, закон нигезендә, алу;

10) федераль законнар белән билгеләнә торган тәртиптә ачык акционерлык жәмгыятьләренең устав капиталларына өләш буларак муниципаль милекне кертү турында карарлар кабул итү;

11) муниципаль милек һәм жир ресурслары белән идарә итү, исәпкә алу, идарә итү һәм эш итү мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлар эшләү;

12) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль милек белән идарә итү, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар белән үзара мөнәсәбәтләр өлкәсендә бүтән вәкаләтләр.

2.7. Вәкаләтле орган компетенциясенә керә:

1) муниципаль милек объектларын исәпкә алуны гамәлгә ашыру һәм муниципаль милек һәм муниципаль жирләр реестрын алып бару;

2) муниципаль милекне хосусыйлаштыру шартлары турында карар эзерләү;

3) муниципаль милекне хужалык алып бару һәм оператив идарәгә беркетү;

4) Югары Ослан муниципаль районы Советына муниципаль милекне хосусыйлаштыруның фараз планын раслау өчен тәкъдим итү;

4) муниципаль мөлкәтне һәм мөлкәт хокукларын арендага, файдалануга, залогка, ышанычлы идарәгә һәм башка файдалану рәвешләренә тапшыру, шулай ук муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр арасында муниципаль милекне яңадан бүлү турындагы мәсьәләләренә хәл итү;

5) муниципаль милекне федераль милеккә, Татарстан Республикасы милкенә, Югары Ослан муниципаль районының, башка муниципаль берәмлекләрнең муниципаль милкенә тапшыруны оештыру;

6) житештерү һәм социаль билгеләнештәге объектларны муниципаль милеккә кабул итүне, шәһәрнең норматив хокукый актларында каралган тәртиптә башка объектларны муниципаль милеккә алуны гамәлгә ашыру;

7) законнар нигезендә эш итү хокукы район вәкаләтләрненә карый торган жир кишәрлекләре белән эш итү турында район Башкарма комитеты карарлары проектларын әзерләүне гамәлгә ашыру;

8) Россия Федерациясә Жир кодексы һәм башка федераль законнар нигезендә жирләрне бер категориядән икенчесенә күчерү турында район Башкарма комитеты карарлары проектларын әзерләү;

9) район Башкарма комитеты карарлары нигезендә жир кишәрлекләрен, шул исәптән сатып алу юлы белән, муниципаль ихтыяжлар өчен тартып алу;

10) муниципаль милек объектларын сүтү турында карарлар кабул итү өчен кирәкле документлар әзерләү;

11) вәкаләтле орган үз вәкаләтләрненә гамәлгә ашыруга бәйле муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең административ регламентларын раслау;

12) законнарда, Уставта һәм район Советының башка норматив хокукый актларында каралган башка вәкаләтләрненә үтәү.

3. Муниципаль милеккә хокукларны дәүләт теркәве

3.1. Муниципаль милек хокукы, Югары Ослан муниципаль районының муниципаль күчемсез милек объектларына хужалык алып бару хокукы һәм оператив идарә итү хокукы законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве узарга тиеш һәм мондый теркәү вакытыннан барлыкка килә. Муниципаль милек хокукын дәүләт теркәве белән беррәттән, гамәлдәге законнарда билгеләнгән очрактарда дәүләт теркәве узарга һәм аның хокукларын чикләргә тиеш.

3.2. Хокукларны һәм чикләүләрненә (авыр йөкләмәләрненә) дәүләт теркәве яңа төзелгән яисә сатып алынган мөлкәткә дә, Югары Ослан муниципаль районы муниципаль милек Реестрында элек исәпкә алынган мөлкәткә дә (алга таба - Реестр) гамәлгә ашырыла.

3.3. Күчемсез милеккә хокукларны дәүләт теркәвенә алу өчен документлар рәсмиләштерү һәм тапшыруны гамәлгә ашыралар:

1) Югары Ослан муниципаль районының күчемсез милеккә муниципаль милек хокукы – район Башкарма комитеты, ә тиешенчә рәсмиләштерелгән очракта-вәкаләтле орган;

2) хужалык алып бару хокуклары һәм оператив идарә хокуклары-хокук ияләре;

3) аренда хокуклары - арендаторлар; ышанычлы идарә - район Башкарма комитеты, ә тиешенчә рәсмиләштерелгән очракта-вәкаләтле орган;

4) милек хокукын чикләүләр (йөкләү) (ипотека, сервитут) - файдасына чикләүләр билгеләнә торган зат;

5) муниципаль милекне читләштергәндә милек хокукы - район Башкарма комитеты, ә ышанычнамә тиешенчә рәсмиләштерелгән очракта вәкаләтле орган.

3.4. Югары Ослан муниципаль районының күчемсез милек объектларына карата техник паспортлаштыру һәм муниципаль милек хокукын дәүләти теркәүгә киткән чыгымнар Югары Ослан муниципаль районы бюджетының чыгым өлешендә карала һәм расланган смета нигезендә Югары Ослан муниципаль районы бюджетыннан финанслана.

4. Муниципаль милекне исәпкә алу

4.1. Югары Ослан муниципаль районы милкендә булган муниципаль милек (жирле бюджет һәм бюджеттан тыш фондлар акчаларыннан тыш) реестрда, шул исәптән, мәжбүри исәпкә алынырга тиеш:

- муниципаль унитар предприятиеләргә хужалык алып бару хокукында беркетелгән мөлкәт;
- муниципаль учреждениеләргә оператив идарә хокукында беркетелгән мөлкәт;
- Югары Ослан муниципаль районы милкендә булган акционерлык жәмгыятьләре акцияләре;
- Югары Ослан муниципаль районының хужалык жәмгыятьләре, ширкәтләренен устав (жыелма) капиталларына өлешләре (кертемнәре);
- Югары Ослан муниципаль районы казнасы милке.

4.2. Муниципаль унитар предприятиеләргә һәм учреждениеләргә беркетелмәгән жирле бюджет акчалары һәм башка муниципаль мөлкәт Югары Ослан муниципаль районының муниципаль казнасын тәшкил итә.

4.3. Мөлкәт муниципаль казнага керә:

- Россия Федерациясе субъектының дәүләт (федераль) һәм муниципаль милеккә милекне бүлешү турындагы законнарда каралган тәртиптә муниципаль милеккә тапшырганда;
- әгәр милек яңадан төзелгән яки жирле бюджет хисабына муниципаль милеккә сатып алынган булса;
- юридик һәм физик затлар тарафыннан түләүсез муниципаль милеккә тапшырганда;
- муниципаль унитар предприятиеләрне хужалык алып барудан төшереп калдыру һәм муниципаль учреждениеләрнең оператив идарәсеннән закон нигезендә тартып алганда;
- әгәр милек муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләрне бетергәннән соң калса;
- муниципаль милеккә закон нигезләренә каршы килми торган башка төрләр буенча кәргәндә.

5. Муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр тарафыннан хужалык алып бару һәм оператив идарә итү хокукын гамәлгә ашыру

5.1. Муниципаль унитар предприятиеләргә һәм муниципаль учреждениеләргә устав эшчәнлеген тәмин итү өчен кирәкле муниципаль милек, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә алар тарафыннан сатып алынган мөлкәт беркетелә.

5.2. Муниципаль милек муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә беркетелә:

- муниципаль предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр төзегәндә;
- әлеге затларның мөрәжәгәте буенча хужалык эшчәнлеген процессында (шул исәптән предприятиегә яки учреждениегә мөлкәтнең баланслы булуы нигезендә);
- предприятиеләр һәм учреждениеләр арасында муниципаль милекне яңадан бүлү (баланстан баланска тапшыру);
- муниципаль унитар предприятиеләрне һәм муниципаль учреждениеләрне үзгәртеп корганда;
- үз эшчәнлегеннән, шул исәптән рөхсәт ителгән эшмәкәрлек эшчәнлегеннән (муниципаль учреждениеләр өчен) керемнәр исәбенә алар мөлкәтен сатып алганда.

5.3. Башкарма комитет карары буенча милек муниципаль унитар

предприятиеләргә хужалык алып бару хокукында, муниципаль учреждениеләргә оператив идарә хокукында беркетелә.

5.4. Мөлкәтне беркетү турындагы мәсьәләне хәл итү өчен предприятие яки учреждениедән таләп ителәргә мөмкин:

- предприятие яки учреждение карамагында булган мөлкәтнең инвентарьлау тасвирламалары;

- милек сатып алуға накладнойлар;

- мөлкәт сатып алу буенча башка документлар.

5.5. Предприятиене яки учреждениене төзегәндә (үзгәртеп корганда) мөлкәтне ныгыту өчен кирәкле документлар булып тора:

- предприятие яки учреждениене теркәү турында таныклык;

- предприятие яки учреждение уставы;

- бүлү балансы яки тапшыру акты;

- расланган форма буенча (биналар, корылмалар, машиналар һәм җайланмалар, транспорт чаралары, инструмент, җитештерү һәм хужалык инвентаре һәм башка төп чаралар) төп чараларны киңәйтү;

- күчемсез милек объектларына техник документлар (паспортлар, өземтәләр, белешмәләр, актлар).

5.6. Муниципаль милек район Башкарма комитеты карары буенча, аларның нигезләнгән тәкъдимнәре нигезендә, предприятиеләр һәм учреждениеләр арасында (баланстан баланска тапшыру) яңадан бүленергә мөмкин.

5.7. Муниципаль милекне тапшыру тиешле карар кабул ителгәннән соң бер ай эчендә бухгалтерлык исәбе белән билгеләнгән форма буенча кабул итү-тапшыру акты белән рәсмиләштерелә.

5.8. Муниципаль предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр хужалык алып бару яки оператив идарә итү хокукында үзләренә беркетелгән муниципаль милеккә, гамәлдәге законнарда, район Башкарма комитетының хокукый актларында һәм гамәлгә кую документларында ия, файдалана һәм эш итә.

5.9. Предприятиенең яки учреждениенең күчемсез мөлкәткә оператив идарә итү хокукы мондый хокукны дәүләт теркәве вакытыннан барлыкка килә.

Хужалык алып бару хокукын дәүләт теркәве һәм оператив идарә итү бурычы, объектларны паспортлаштыруны да кертәп, предприятие һәм учреждениегә йөкләнә.

5.10. Предприятие янында хужалык алып бару һәм учреждениенең оператив идарә итү хокукы күчемсез милеккә барлыкка килә:

- мөлкәтне кабул итү-тапшыру актына кул куйганнан соң беркетелгән милеккә;

- предприятие яки учреждение тарафыннан мөстәкыйль сатып алынган мөлкәт-предприятие яки учреждение тарафыннан үз балансына кергәннән бирле.

5.11. Аерым торучы күчемсез милек объектларын хужалык алып бару яки оператив идарәгә тапшырганда предприятие һәм учреждение җир кишәрлегенә хокукны рәсмиләштерү буенча чаралар башкара. Җир кишәрлегенә хокукларны дәүләт теркәве һәм җир төзелеше эшен формалаштыру бурычы предприятие һәм учреждениегә йөкләнә.

5.12. Предприятие һәм учреждениеләрдә хужалык алып бару һәм оператив идарә итү хокукы туктатыла:

- күчемсез милек буенча - милекне кабул итү-тапшыру актларына кул куйганнан соң, аны Башкарма комитет карары буенча башка юридик затка тапшырганда яки милекне кире кайтарганда;

- күчемсез милек буенча - хужалык алып бару яки оператив идарә итү хокукын туктату турында күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрына язылу кертелгәннән алып.

5.13. Хужалык алып бару яки оператив идарә итү хокукын туктату турында күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрына язма кертү буенча чаралар үткөрү бурычы предприятие һәм учреждениегә йөкләнә.

5.14. Муниципаль предприятие милке хужасы мондый предприятиенә хужалык карамагында булган муниципаль милекне кулланудан кергән табышның бер өлешен алырга хокуклы.

Югары Ослан муниципаль районы бюджетына күчерелергә тиешле муниципаль унитар предприятиеләр табышының бер өлеше район Башкарма комитеты карары белән расланган муниципаль унитар предприятиеләрнең чиста табыш өлешен билгеләү тәртибе нигезендә башкарыла.

6. Предприятиеләргә хужалык алып бару һәм учреждениеләргә оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәтне исәптән төшерү тәртибе

6.1. Предприятиеләргә хужалык алып бару һәм учреждениеләргә оператив идарә итү хокукында беркетелгән төп акчаларны исәптән төшерү түбәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

- мораль һәм физик тузу;
- авария, табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләрдә ликвидацияләү;
- вәкаләтле органнар тарафыннан билгеләнгән муниципаль милекне урлау;
- реконструкция эшләрен башкарганда өлешчә бетерү.

6.2. Муниципаль мөлкәтне исәптән төшерү тәртибе Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советы тарафыннан расланган тиешле нигезләмә белән билгеләнә.

7. Муниципаль милекне хосусыйлаштыру

7.1. Муниципаль милекне хосусыйлаштыру дип муниципаль милектәге мөлкәтне физик һәм (яки) юридик затлар милкенә түлөүле читләштерү таныла.

7.2. Муниципаль милекне хосусыйлаштыруның төп максатлары һәм принциплары, хосусыйлаштыру ысуллары һәм тәртибе "Дәүләт һәм муниципаль милекне хосусыйлаштыру турында"гы 178-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

8. Муниципаль милекне арендага тапшыру

8.1. Югары Ослан муниципаль районының арендага бирүчеләре булып торалар:

- 1) Башкарма комитет яки казна мөлкәтенә карата ул вәкаләт биргән орган;
- 2) Югары Ослан муниципаль районының муниципаль унитар предприятиеләре үзләренә хужалык алып бару хокукында беркетелгән мөлкәткә карата;
- 3) оператив идарә хокукында үзләренә беркетелгән мөлкәткә карата Югары Ослан муниципаль районының муниципаль учреждениеләре.

8.2. Муниципаль милекне арендаучылар юридик затлар һәм физик затлар була ала.

8.3. Арендага җир участоклары, күчемсез һәм күчемсез (биналар, корылмалар, биналар) милек, Бердәм милек комплекслары бирелергә мөмкин.

8.4. Җир кишәрлекләрен арендага бирү җир законнары белән билгеләнә.

8.5. Муниципаль милекне арендага бирү тәртибе Россия Федерациясе Граждан кодексы, "Конкуренцияне яклау турында" 26.07.2006 ел, № 135-ФЗ Федераль законның 17.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль

районы Советы тарафыннан расланган Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.6. Аренда түләве "Россия Федерациясендә бәяләү эшчәнлегенә турында" 29.07.1998 ел, № 135-ФЗ Федераль закон нигезендә билгеләнә.

9. Муниципаль милек объектларын түләүсез файдалануга тапшыру

9.1. Муниципаль милек объектлары гражданлык законнары һәм "Конкуренцияне яклау турында" 2006 елның 26 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән тәртиптә түләүсез файдалану шартнамәләре нигезендә түләүсез файдалануга тапшырылырга мөмкин.

9.2. Муниципаль милек объектларын бушлай файдалануга тапшыру турындагы карарны район Башкарма комитеты кабул итә.

9.3. Түләүсез файдалану килешүе (ссуда килешүе) буенча ссуда бирүче булып Югары Ослан муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре Палатасы тора.

9.4. Ссуда алучы кулланыла торган мөлкәтне тиешле хәлдә тотарга, аны ссуда килешүе шартлары нигезендә агымдагы ремонт үткәргә һәм төзелгән килешүләр нигезендә коммуналь хезмәтләр өчен түләргә бурычлы. Кулланыла торган мөлкәتكә һәм аның аерым элементларына капитал ремонт ясау ссуда алучыга йөкләнә. Капитал ремонт үткәрүнең кирәклегенә һәм сроклары ссуда бирүче белән мәжбүри рәвештә килештерелергә тиеш.

10. Муниципаль милекне ышанычлы идарәгә тапшыру

10.1. Муниципаль мөлкәт "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә мәнфәгатьләрендә, Россия Федерациясе Граждан кодексы һәм "Конкуренцияне яклау турында" 26.07.2006 ел, № 135-ФЗ Федераль законның 17.1 статьясы таләпләренә нигезендә, ышанычлы идарәгә тапшырыла ала.

10.2. Мөлкәтне ышанычлы идарәгә тапшыру милекче яки ул күрсәткән өченче зат мәнфәгатьләрендә милек белән идарә итүне гамәлгә ашырырга тиешле ышанычлы идарәчегә күчүгә китерми.

10.3. Ышанычлы идарә итү объектлары булып предприятиеләр һәм башка мөлкәт комплекслары, күчмә милеккә караган аерым объектлар, кыйммәтле кәгазьләр, документарсыз кыйммәтле кәгазьләр белән таныкланган хокуклар, махсус хокуклар һәм башка мөлкәт тора ала.

10.4. Хужалык алып бару яки оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәтне ышанычлы идарәгә тапшыру рәхсәт ителми.

10.5. Хосусый эшмәкәр яки коммерция оешмасы, унитар предприятиедән тыш, ышанычлы идарәче була ала. Ышанычлы идарәче мөлкәт белән ышанычлы идарә итү килешүе буенча отышлы сатып алучы була алмый.

10.6. Мөлкәт дөүләт органына яки жирле үзидарә органына ышанычлы идарәгә тапшырылырга тиеш түгел.

10.7. Ышанычлы идарә итү килешүе Башкарма комитет яки аның вәкаләтле органы булып тора, ул ышанычлы идарәне гамәлгә куючы булып тора.

10.8. Мөлкәт белән ышанычлы идарә итү килешүендә күрсәтелергә тиеш:

- ышанычлы идарәгә тапшырыла торган мөлкәт составы;

- ышанычлы идарәне гамәлгә куючының исеме;

- түләү килешүдә каралган булса, идарәче компаниягә түләү күләме һәм формасы;

- килешүнең гамәлдә булу срогы.

10.9. Милек белән ышанычлы идарә итү килешүе биш елдан артмаган вакытка төзелә. Ышанычлы идарәгә тапшырыла торган мөлкәтнең аерым төрләре өчен гамәлдәге законнарда килешү төзелергә мөмкин булган башка чик сроклар билгеләнергә мөмкин.

10.10. Ышанычлы идарәгә тапшырылган мөлкәт идарәне гамәлгә куючы башка мөлкәтәннән, шулай ук ышанычлы идарәче милкәннән аерыла. Бу милек ышанычлы идарәченең аерым балансында чагыла һәм аның буенча мөстәкыйль исәп алып барыла.

11. Муниципаль милекне залогка тапшыру

11.1. Муниципаль милек нигезе белән бәйле гамәлләр Россия Федерациясе граждан законнары белән җайга салына. Югары Ослан муниципаль районы казнасын тәшкил итүче муниципаль мөлкәтнең залогы тәэмин итү өчен гамәлгә ашырылырга мөмкин:

Югары Ослан муниципаль районы йөкләмәләрен үтәү;

- "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы" муниципаль берәмлеге устав капиталында өлеше булган хужалык җәмгыятьләре һәм Югары Ослан муниципаль районы муниципаль унитар предприятиеләре йөкләмәләрен үтәү белән кызыксынган оешмалар арасында "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы" муниципаль берәмлеге устав капиталындагы йөкләмәләр.

11.2. Муниципаль милекне залогка тапшыру тәртибе Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советы тарафыннан федераль законнар нигезендә кабул ителә.

12. "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы" муниципаль берәмлеге милкәндәге акцияләр, хужалык җәмгыятьләренең (ширкәтләренең) устав (склад) капиталларында өлешләр белән идарә итү

12.1. Муниципаль милектәге өлешләр, хужалык җәмгыятьләренең (ширкәтләренең) устав (туплау) капиталларында акцияләр белән идарә итү район Башкарма комитеты яисә аның вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

12.2. Хужалык җәмгыятьләре белән идарә итүдә катнашу кандидатуралары Башкарма комитет карары белән раслана торган муниципаль вәкилләр аша гамәлгә ашырыла.

12.3. Муниципаль предприятиеләрне хосусыйлаштыру тәртибендә оештырылган акционерлык җәмгыятьләрен гамәлгә куючы-район Башкарма комитеты.

12.4. "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы" муниципаль берәмлеге катнашыннан хужалык җәмгыятьләрендә алынган табыш (дивидендлар) тулысынча Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы бюджетына җибәрелә.

13. Муниципаль милекне федераль милеккә, Татарстан Республикасы дөүләт милкәнә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкәнә тапшыру

13.1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының муниципаль милкән федераль милеккә, Татарстан Республикасы дөүләт милкәнә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкәнә тапшыру федераль дөүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары һәм муниципаль

берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләрне бүләшкәндә гамәлгә ашырыла, шулай ук законнарда каралган башка очракларда.

13.2. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының муниципаль милкен федераль милеккә, Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру турындагы карарлар Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

13.3. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының муниципаль милкен федераль милеккә, Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының жирле үзидарә органнары һәм муниципаль берәмлекләр инициативасы белән башкарыла.

14. Муниципаль милектән файдаланудан керемнәр

14.1. Муниципаль милектәге мөлкәтне кулланудан кергән керемнәргә керә:

- Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы казнасына муниципаль милекне арендага бирүдән алынган акча;
- "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең акцияләре (өлешләре), хужалык жәмгыятьләренең устав (склад) капиталларында керемнәр;
- муниципаль унитар предприятиеләр табышының салымнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне керткәннән соң кала торган өлеше;
- Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы казнасының муниципаль милкен хосусыйлаштырудан кергән керемнәр;
- Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы казнасыннан Россия Федерациясе законнарында каралган башка керемнәр.

14.2. Муниципаль милектән файдаланудан кергән керемнәр салым булмаган керемнәр төрләренә керә һәм Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы бюджетына күчерелә.

15. Муниципаль милек объектларын куллануны тикшерү

15.1. Муниципаль милекне файдалануның нәтижәлелеген арттыру, аны рациональ кулланмау очракларын билгеләү максатларында муниципаль мөлкәтне файдалануны контрольдә тоту гамәлгә ашырыла.

15.2. Контроль федераль законнар нигезендә муниципаль контрольне башкарырга хокуклы орган (алга таба - вәкаләтле орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

15.3. Вәкаләтле орган үз компетенциясе кысаларында муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр, шулай ук муниципаль милекне билгеләү һәм саклауны контрольдә тоту өлешендә башка затлар эшчәнлегенә документлар һәм башка тикшерүләр билгели һәм үткәрә.

15.4. Муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр житәкчеләре, башка затлар муниципаль милек белән эш итү барышында закон бозу фактларын ачыклау буенча кирәкле документлар һәм белешмәләр тапшырырга, шулай ук ачыкланган бозуларны вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән срокта бетерергә тиеш.